Ч. 236. Субота 19 жовтня (1 падолиста) 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цїлий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно „ „ — ·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно „ „ — 90
Поодиноке число 6 с.

Вісти полїтичні.

(Конець справи страйкової в парляментї. — Побіда антисемітів в долїшній Австриї. — Демонстрация против Бурів.)

На вчерашнім засїданю палати послів закінчила ся остаточно справа рільних страйків в Галичинї.

На початку поставлено ще кілька інтерпеляций а іменно пос. Кремпа інтерпелював в справі лїсів, пос. Ґіжовский в справі розрухів в карнім заведеню у Львові а пос. Хоца запитував правительство, чи оно схоче постарати ся о то, щоби мінїстер війни заказав офіцирам визивати на поєдинок послів за їх промови в парляментї. Альвин Ганїх інтерпелював правительство в справі конфіскати карт переписних з фотоґрафією директора праскої каси задаткової ім. св. Вячеслава, о. Дрозда. Інтерпелянт сказав відтак, що ходить чутка, що о. Дрозд має бути увільнений від ставаня перед сьвітскими судами, а справа его має бути передана судам духовним римскої єрархії до урядового трактованя, — та запитував, чи президент мінїстрів згодить ся на таке виїмкове трактованє справи.

Опісля промавляв пос. Василько в справі галицких страйків полемізуючи з п. Ґломбіньским. Підчас его бесїди прийшло до перепалки межи ним а пос. Ґломбіньским. Опісля промавляли ще посли Ґнївош, Чайковский, ґр. В. Дідушицкий і Дашиньский. Межи сим послїдним а Ґломбіньским прийшло було так само до острої перепалки, до котрої вмішали ся ще посли Василь Яворский, кн. Сапіга і Ґнївош. Коли під конець дебати зачав промавляти пос. Романчук і полемізував з Ґломбіньским, приступив Шаєр і крикнув: Кінчити! — На то відозвав ся Василь Яворский: Ексцеленция Шаєр єсть тут (Веселість). Коли наконець пос. Ґломбіньский зачав промавляти в цїли фактичного спростованя, зробив ся крик і посли Василько, Яворский, Романчук і Кос не давали єму говорити накликуючи заєдно, щоби кінчив.

Опісля приступлено до голосованя і принято пильність першої части внесеня посла Романчука що до розслїдженя причин страйку. Пильність другої части в справі вибору слїдчої комісиї відкинено. Так само відкинено пильність внесеня пп. Брайтера і Дашиньского. По сім приступлено до голосованя над меритум першої части внесеня пос. Романчука. Ухвалено внесенє Фідлєра, з завізванєм до правительства, щоби зарядило слїдство в справі страйків, а вислїдок подало до відомости палати. Слїдуюче засїданє назначено на день 6 падолиста.

Послїдні вибори до долїшно-австрийского сойму суть вельми характеристичні. Так звана християньско-социяльна партия або антисеміти побідили на цїлій лїнії, а сї вибори з громад сїльских відобють ся певно і на виборах з самого Відня. Єсть се доказом, що давні лїберали перехрещені на нїмецких поступовців стратили зовсім вплив в широких масах пароду, а за то збільшив ся там вплив т. зв. християньских социялів або антисемітів. Не треба однакож гадати, що до тої побіди помогла сїй партиї її християньско-социяльна проґрама або її антисемітизм; зовсїм нї; ся партия єсть нїмецко-національна, лиш ріжнить ся значно в своїй тактицї від так званих Всенїмців і тим зискала собі прихильність в широких кругах.

В Кембридж і в Бермінґемі були оногди великі демонстрациї против бурских офіцирів. Круйцінґер, Жубер і Фуше мали в тих містах відчити перед добірною публикою, котра нагородила їх оплесками. Але в Бермінґемі знайшло ся перед льокалем, де відбував ся відчит, богато волоцюгів, котрим залежало на тім, щоби викликати заколот на улици і они то криками так підбурили товпу, що тота аж

3)

ТОРНІСТРУ на ПЛЕЧІ!

(З француского — І. К. Гісмана.)

(Дальше.)

Заким ми прибули до Евре, запала ніч цілковито; колиб ми показали ся тепер в шпитали, взяли би нас певно за волоцюгів. Ніч була чудова. Перебігаємо місто і находимо ся вскорі на вільнім поли. Була пора косовиці, трава стояла згромаджена в копицях. Ми знаходимо в поли малий млиньский камінь, вибиваємо ним в сїні дві вигідні кривки, і я не знаю, чи сильний запах нашого леговиша, чи близкість ліса так нас настроїли, досить, ми відчуваємо нараз потребу розмовляти про свої любовні пригоди. Тема була невичерпана. Чим далї, ми замовкаємо, настрій заникає, і ми засипляємо.

— А до кроть-сот! — кричить мій сусїд, зриваючись — як пізно може бути?

Я прокидаю ся також. Сонце зійде небавом, бо синяві хмарки на видокрузї закрашують ся золотим блеском. Що за невіджалувана шкода, ми мусимо тепер стукати до дверий шпиталю і спати в душних селах, що пересякли тим поганим запахом йодоформу та неприємними визівами.

Сумні зміряємо до шпиталю. Отвирають нам, — та ах, приймають лише одного з нас, Франца — мене відсилають до лїцею.

Житє стало для мене таке нестерпне, що я думав втечи, коли одного дня приходить до нас помічний лїкар. Показую єму свої папери, як студент прав, він знає Париж і Латиньску дїльницю. Розповідаю єму про своє положенє.

— Треба конче, щоби або Франц прийшов до лїцея, або мене відпущено до шпиталю.

Він надумує ся, і коли вечером переходить попри моє ліжко, шепче менї до уха:

— Скажіть завтра рано, що чуєте ся гірше.

Вранцї обходить о семій годинї лїкар; гарна, честна людина, а мав лише ту одну хибу, що за всяку цїну рад був увільнити ся від своїх недужих. Одного дня зайшла така подія:

— Як той смик виглядає! — кличе він. — Добрий вигляд, нї слїду горячки. Вставайте, напийте ся шклянку міцної кави; але не робити дурниць, то собі випрашаю, не бігайте за дївчатами; я випишу вам ваш вихід і завтра вертаєте до свого полку.

Чи недужий, чи здоров, трех люда денно він відсилав звичайно. Нинї задержав ся передо мною і сказав.

— До лиха, хлопче, ви виглядаєте о много лїпше!

Я скрикнув, стілько не видержав би я нїколи! Він оглядає моє тїло:

— Але єму лїпше, далеко лїпше нинї.

Я протестую.

Він чудує ся, помічний лїкар мовить півголосом до него:

— Нам бракує тут відповідних помічних средств до лїченя; якби то було, колиб ми єго відіслали до шпиталю?

— Се добра гадка, — каже честна людина, рада, що може позбути ся знов одної особи, і підписує як стій для мене сьвідоцтво відходу.

Врадуваний збираю свої манатки і вступаю під доглядом одного наставника до шпиталю. Віднаходжу Франца! Дивним случаєм, стоїть на коритарі, де задля недостачі місця лежав Франц, одно вільне місце. Нарештї ми знов разом!

Кромі наших ліжок стоять рядом вздовж виправленої на жовто стїни ще пять инших. Там лежать: лїнїйний вояк, два артилеристи, один драґон і один гузар. Прочі рекрутували ся з кількох хирних, рахітичних або бронхітичних старців та з великої частини недобитків армії Мак Магона, котрі пересказувані з одно лазарету до другого, вкінця причалили до сего берега. Франц і я були одинокі, що носили мундур мобілярних ґардистів знад Секвани. Наші сусїди по ліжку були люди нїчого, але правду сказавши, один незнатнїйший від другого; се були понайбільше сини селян та халупників, котрих загальне ополченє покликало під хоругов.

Коли я почав відкладати мої річи, явила ся сестриця, така хороша і принадна, що я не міг на неї надивити ся; гарні синї очи, довгі темні рісницї, красні зуби!

Она спитала мене, длячого я відійшов з лїцею, я оповів їй в неясних фразах, що недостача найпотрібнїйших лїчничих средств домагала ся мого відпущеня з лїцею де шпиталю. Она усьміхнула ся лагідно і сказала:

— О, пане вояку, волїли би ви вже на-

хотіла розбоєм дістати ся до льокалю. Коли опісля по відчиті Бури показали ся на улици, розлючена товпа кинулась на них і була би їх таки побила, як би не поліция, котра ще завчасу прийшла їм в поміч. Межи демонстрантами було богато студентів бермінґемского університету. То само було й в Кембрідж, де товпа не допустила до першого відчиту, а на другий відчит вже не можна було нігде дістати салї.

Справоздане „Дністра".

Рада надзираюча товариства взаїмних обезпечень „Дністер" відбула дня 23 жовтня с. р. звичайне квартальне засїдане під проводом президента сов. Григория Кузьми, в присутности 17 членів ради і комісаря правительственного гофрата Гута і розглянула білянси товариства взаїмних обезпечень і товариства взаїмного кредиту „Дністер" за час від дня 1 січня до 30 вересня с. р. як також представлені справоздання дирекциї що-до руху і стану обох товариств, почім комісия ревізийна предложила свої справоздання з переведеного в червни і жовтни с. р. шконтра каси і фондів обох товариств і доконаної ревізиї книг і рахунків.

В Товаристві обезпечень видано сего року по конець вересня 89.050 важних поліс з премією 804.716 К, попередного року було в тім часї 76.749 важних поліс з премією 692.197 К, отже сего року оказує ся приріст о 1.575 поліс і 10.292 К премії. Більше обезпечень сего року прибуло зарівно на будинках як і на движимостях і збіжу.

Шкід приключило ся 777 на суму 525.721 К (52.88% суми зібраної премії), з того звернула реасекурация 230.686 К (54.15% суми шкід) а на власний рахунок оставало 195.035 К (48% премії захованої на власний рахунок).

Кошти адміністрациї разом з провізиєю аґентів виносили за 3 квартали 169.229 К.

Актива Товариства (не рахуючи кавциї аґентів) виносили 992.686 К, в тім плинні льокациї (вкладки, готівка і цінні папери) 749.180 К. Цїних паперів було на 718.600 К номін. вартости, а після ціни курсової вставлено до білянсу на 680.378 К.

Фонд резервовий побільшив ся до кінця вересня с. р. о 54.273 К і виносив 440.676 К.

Фонд емеритальний побільшив ся о 15.500 К і виносив 63.254 К. До того фонду припало титулом провізиї з житєвих обезпечень за 3 квартали 2.868 К. Сума та повинна бути в двоє більша, але на жаль дуже много наших членів заключило свої обезпечення житєві в краківскім Товаристві не через „Дністер" анї через аґентів "Дністра", через що провізия від таких обезпечень припала иншим посередникам замість до фонду емеритального „Дністра".

Зворотів за минувший рік зачислено членам на рахунок премій 51.655 К; остає еще до відобрания 22.559 К.

В Товаристві взаїмного кредиту „Дністер" прибуло від 1. січня до 30. вересня 309 членів, — є проте всїх 2.315 членів, котрі деклярували 2.407 уділів в сумі 120.350 К. і виплатили на них 91.655 К. — (76% деклярованої суми).

Капітал власний Товариства (уділи, фонд резервовий і специяльна резерва — виносив 103.577 К. і є ульокований в цінних паперах і вкладках банкових.

Рух вкладок збільшив ся; в протягу 3 кварталів вложило або доложило 1523 сторін суму 527 764 К, виняло 762 сторін 376.722 К, остає з кінцем вересня 1.218 книжочок вкладкових в сумі 1,051.255 К.

Позичок уділено і виплачено 590 в сумі 505.29? К, — звернено на позичк 366.412 К, остає 2.116 позичок в сумі 1,235.757 К.

Сплата позичок послїдувала правильно; залягає з ратами 241 довжників на суму 15.401 К. $1^1/_4\%$ суми позичок), а то:

з 1898	року	1	довжник на	89 К
з 1899	„	3	„ „	172 „
з 1900	„	7	„ „	495 К
з 1901	„	26	„ „	1825 „
з 1902	„	204	„ „	12820 „

Запізваних є 31 довжників на суму 10.457 корон.

Кошти адміністрациї виносили 13.369 К.

Капітал оборотовий виносив 1,347.897 К.

Рада по переведеній дискусиї приняла до відомости обі справоздання Дирекциї і Комісиї ревізийної.

Відтак полагодила Рада справи відшкодовань в дорозї ласки в тих случаях, де пошкодовані утратили після статута право до відшкодованя не заплативши премії перед пожаром і признала датки: Василеви Назарови з Вербиці, равского пов. 150 К, Дмитрови Тиркусеви з Угорска, стрийского п. 220 К, Петрови Солоничному з Вільшаниці, товмацкого п. 300 К, Антонови Білиньскому Милошовичеви з Білини великої, самбірского повіту 600 К, і Василеви Мочульскому з Поздимира, сокальского повіту 1900 К за будинки і 172 К за движимости; разом отже 5 відшкодовань на суму 3.342 К. На засїданю 8 мая 1902 признала Рада 7 відшкодовань в дорозї ласки на суму 1.162 К, загально отже в тім роцї до кінця вересня признала в дорозї ласки 12 відшкодовань на суму 4.504 К. Натомість відмовила Рада і не уділила ніякого датку 4 пошкодованим, що до котрих не найшла достаточного оправданя і підстави до помилованя.

По полагодженю дальших справ адміністрацийних закінчено засїдане о год. 9·15 вечером.

Новинки.

Львів дня 31 го жовтня 1902.

— **П. Василя Короля** іменував Видїл краєвий люстратором в бюрі патронату для спілок ощадности і позичок.

звати річ властивим іменем; ми занадто навикли до таких історий.

Я міг собі вже уявити, що бідна істота навикла до таких історий, бо вояки не встидали ся зовсїм перед нею. Впрочім я не бачив ніколи, щоби она червоніла; німа, з похнюпленими очима, ходила поміж ними, буцїм то не чуючи всїх тих грубих жартів довкола.

Як жалувала она мене! Бачу єї ще перед собою, як она рано, коли сонце кидало перші проміні на накривало, приходила поволи з коритара, з великими лентами від чепця, що повівали поза єї головою. Підходила до мого ліжка з паруючою тарілкою, на краю котрої лоснїли єї гарно виплекані нанїгтї.

— Юшка нині трохи рідка, — сказала з любязною усьмішкою — длятого приношу вам нині чоколяду! їдьте скоро, заки тепла.

Помимо старанної опіки, я нудив ся в шпитали до загину. Мій приятель та я находили ся в такім степени одичіня, що ми кидали ся на ліжко, щоби цілі години тих нестерпних днів пролежувати серед звірячої сонливости. Одиноку розривку, яка нам тут лишила ся, становило снїданє і обід, що складав ся з росолу, мельона, печених овочів та наперстка вина, всьо в недостаточній скількости, щоби чоловіка поживити.

Завдяки моїй ввічливости взглядом сестриці одержував я щасливим случаєм від часу до часу котлєт або зрілу грушку із шпитального города. Остаточно я потребував нарікати менше чим другі, але в перших днях зміг я мою ранїшну порцию ледви подужати. Се була урядова пора, коли лікар звик виконувати свої операциї. Другого дня по моїм приході він розрізав одному стегно від з гори до долу; я чув крик, що потрясав шпіком, замикав очи, та проте бачив я, як цілі струї червоних крапель сплювали по єго фартуху. Сего рана я не міг їсти. Чим дальше однак я ставав на таке менше і менше вразливим і вдоволяв ся лиш відверненєм голови, коли я споживав юшку.

Мимото положенє стало для мене нестерпне. Ми старали ся, на жаль безуспішно, роздобути часописий та книжок і впали вкінци на дотеп перебирати ся і жартом одягати ся в гузарский мундур, але сеся розривка навкучила ся нам скоро і ми поклавши голови на дошку, перекидувались що двайцять мінут кількома словами.

З наших камратів не богато можна було добути. Оба артилеристи і гузар були за хорі, щоби з нами бавити ся.

Так лишив ся для мене лінійний вояк; нещасливий міщанин, батько дитини, котрого теліпала пропасниця та безнастанно під накривалом морозило.

Як кравцї сиділи ми кучки на наших ліжках і слухали єго оповіданя про війну, яку він відбув.

Він був на луцї окружений лїсами, біля багна з жабами. Маширував разом з полком по товстій земли, не знаючи, де находять ся та не відаючи нічого про Прусаків. Нараз на переді блисла червона смуга серед білавої хмари диму. Засвистїли кулї, — на них палили Прусаки з карабінів, викликуючи між нашими переразливий крик і зойкіт. Потім сбернули ся вояки, що маширували попереду рядами і серед замішанини загальної утечі єго, він сам не знає як, повалено на землю. Він підніс ся знову і утікав, з торністрою на плечах, з карабіном в руках і остаточно втомлений цілоднєвним маршом, голодом та утечію схоронив ся до рова. Там сидів приголомшений скаженим гуком ґранатів і рішив ся більше не рухати ся анї боронитись Там думав він о своїй жінці та питав себе, за яку провину він мусить терпіти, причім без думки підняв із землї зівялий листок, котрий він ще доси при собі носив, бо часто добував єго пересушеного та зімнятого в кишени.

Тимчасом якийсь офіцир з револьвером в руці приступив до него, назвав єго трусом і грозив розчерепити голову, скоро сейчас не піде з місця.

— Ах, се було-б для мене ліпше, бо принайменше всьо скінчилось би — відповів я.

Та в тій самій хвили, коли він термосив ним, щоби поставити єго на ноги, офіцир повалив ся лицем наземлю, а з єго плечий виступила кров. Тоді пірвала єго доперва трівога, бішено зірвав ся він на ноги і пустив ся бічи дорогою, заваленою утікачами та замученими на смерть кіньми.

Вкінци знайдено захист. Оклик: „зрада" добув ся з уст втікачів. На лицях старших вояків лежав ще вираз рішучости, але рекрути вагали ся, чи продиратись дальше.

— Тоті можуть позволити себе застрілити — заявляють, зглядаючись на офіцирів — се належить до їх ремесла. Але я, я маю діти, котрих держава не буде живити, коли я згину.

І заздрісними очима переслідують ранених та недужних, котрих зносить до лазарету.

— Ах, який невимовно великий є ляк, як довго задержуєсь в усї голос, що кричить впослїдне за материю або за кроплею води — додає він здригаючись. Він замовк на хвилю і з виразом радости говорить дальше:

— Який я щасливий, що можу тут находити ся; сюди одержую навіть листи від моєї жінки, — і витягаючи з кишені кілька листів, додав з вдоволенєм:

— Гляньте лиш, мій малий писав, — і притім він показав побіч дрібного письма жінки на слова, виписані серед чорнильних плям незугарними буквами: „Посилаю таткови поцілуй".

Двайцять разів найменше слухами ми тої історії та вічно пережуваної втіхи сего чоловіка. Вкінци, щоби від сего увільнити ся, ми старали ся заткати собі уха і спати.

Се печальне житє, як здавалось, хотіло продовжати ся, коли Франц, що против свого звичаю волочив ся по подвірю, сказав нагло до мене:

— Евґен, підеш зі мною подихати трохи пільним воздухом?

Я наставляю уха.

— Тут є відділ для божевільних — продовжав він. — Той відділ тепер порожний. Коли ми дістанемо ся на дах будинку, а се легко завдяки закратованим вікнам, досягнемо вершка муру, скочимо на діл і так діста-

— **З Черновець** доносять, що минувшого понеділка була у нового правосл. митрополита депутация від руских товариств, зложена з дир. дра Филиповича, проф. дра Стоцкого, надрадника Ясеницкого, проф. Єремійчука, проф. Поповича, проф Клима і проф. Семаки. Провідник депутациї др. Филипович в своїй промові висказав митрополитови привіт і желаня та просив о опіку церковних і просьвітних справ буковиньских православних Русинів. У відповіди митрополит заявив, що хотяй походить з волоскої родини, але памятає, що є родом з руского Банилова, тому буде старати ся бути справедливим для обох народів. Опісля дуже приязно попращав ся з всіма членами депутациї.

— **Бунт арештантів** в карнім заведеню у Львові мав такі наслідки, що 200 найнебезпечнійших ворохобників відтранспортовано до кримінапу в Станиславові. Арештантів ведено партиями по 50 скованих по двох ланцухами. Коли їх виведено з кримінапу, позіставші арештанти наробили такого крику, що здавало ся, мов би цілий будинок мав завалити ся. Вчера з рана відставлено трету партию.

— **Страшна пригода.** В Гдешичах, повіта перемиского, селянка Доська Бубко, коли оногди варила вечерю, запалила через неосторожність прядиво, що висіло над комином. Від прядива займила ся одіж на жінці, і заким ще сусіди змогли прибічи їй на поміч, так страшно попекла ся, що на другий день померла.

— **Водолаз.** Свого часу доносили ми про капітана від маринарки Громана, котрий винайшов такий спосіб, що може ходити по воді. Отже оногди ішов він по Дунаю з Кльостернайбурґа аж до Відня (може два кільометри дороги по ріці) і подорож та удала ся добре. Новомодний видолаз думає тепер тою самою дорогою повандрувати з Відня до Будапешту. Громан придумав довгі бляшані рури, котрі привязує собі до ніг, і тими рурами ходить. Але видко сам не вірить в свій винахід, бо каже своїй жінці їхати за собою на човні.

— **Добрий брук.** З Ню-Йорку доносять, що хемік в місті Альтман, в державі Віржінія, розслідив каміне, котрим вибруковане тамошне місто, і переконав ся, що на тонну того каміня єсть в нім золота вартости 20 долярів. Скоро розійшла ся вість о тім, люди кинули ся зараз вирвати брук, і заким ще поліция могла тому перешкодити, позривано брук майже на всіх улицях.

— **Померли:** О. Антін Желехівский, парох в Козьовій, бувший військовий капелян, упокоїв ся дня 29 с. м. в 85 ім році житя а 59-ім сьвященьства.

— **„Товариш“**, ілюстрований календар на рік 1903, річник II. (Чч. 272 і 273 видавництва товариства „Просьвіта“.) 8⁰, сторін 236 + інсерати. Ціна 1 К.

Правдиву прислугу для нашого народа вчинило товариство „Просьвіта“, видаючи своїм коштом та заходом отсю книжку, якої вже перший річник з тамтого року здобув собі признанє найлучшого з усіх видаваних у нас календарів. Хто зважить, яку важну задачу має сповняти календар зглядом грамотної людини всякого стану, мусить признати, що видавник такої книжки піднимає ся дуже важкого труду. Се не роман, ані збірка віршів або оповідань, які по прочитаню складає ся звичайно на полицю, щоб більше їх до руки не взяти. Ся книжка має подати щось більше, як приємну лектуру на кілька годин. Своїм змістом так вяже ся она з житем у всяких єго умовинах, що треба єї читати цілий рік. А потребує єї читати всякий, кому азбука не чужа, тому й розходить ся она в найширші круги суспільности тисячами примірників.

І отсю книжку зладжувано у нас доси звичайно в сей спосіб, що передруковувало ся з незначними змінами календарску часть з першого ліпшого старого календаря, подано два-три пусті віршики та оповіданя, для ока де кілька стереотипних інформаций і календар готовий. Так водило ся у нас до недавна. Доперва видавник „Товариша“ зірвав з шаблоном і показав, як властиво повинно ся робити календар, щоб осягнути свою ціль. Уклад, добір змісту, єго актуальність, а передовсім популярність викладу навіть научного материялу роблять „Товариша“ книжкою наскрізь оригінальною і від початку до кінця цікавою. А вартість її тим більша, що не кінчить ся з кінцем року. „Товариша“ можна читати і по десяти літах з однакою користю. Все він лишить ся практичним і догідним підручником ріжнородного знаня.

Зміст „Товариша“ за 1903 р. не уступає в нічім цікавістю першому річникови, зате богатством значно перевисшає! Многі практичні та загальні поради і замітки можуть придати ся навіть найінтеліґентнійшій людині. Замітні також численні ради господарскі і гіґієнічні та розвідки про господарство рільне, пояснені добірними ілюстрациями. Є там і коротка але основна істория та поясненє страшних явищ природи, якими зазначила ся перша половина сего року, як землетрясенє в Шемасі і вульканічна катастрофа на Мартиніці. Гарні ілюстрациї причиють ся ще більше до зрозуміня річи. А вже зовсім щось нового і оригінального, що приносить сегорічний „Товариш“, се короткий підручник науки гри в шахи. З доданої карти може кождий легко сам собі зробити фіґурки і шахівницю. Устав церковний для більшої вигоди тих, що єго потрібують, долучає ся до календаря окремою книжочкою. Взагалі ніхто не повинен зволікати з набуванєм нового „Товариша“. Єго розумні, практичні гадки та поради вже тепер станули-б не одному в пригоді.

немо ся на поле. Два кроки від сего муру веде брама до Евре. Що ти на се?

— Я думаю, я думаю, що я рівнож хотів би ужити проходу, але як вернути назад?

— Сего не знаю, наперед дістаньмо ся на верх, проче вже найде ся. Вставай, приносять юшку, — відтак драпаємо ся на мур.

Я встаю. Недостача води в шпиталю була така велика, що я був приневолений мити ся водою сельтерскою, яку подала мені сестриця. Хапаю сифон, гляджу остро на маляря, котрий кличе „стріляй“, потискаю пружину і сикаю єму водою в лице. Тепер стаю напротив него, дістаю набій в бороду, натираю собі ніс угляним квасом і обтираю ся. Ми готові і сходимо по сходах долів. Будинок пустий, ми драпаємо ся на мур. Франц розгонює ся і скаче; я сиджу кучком високо на мурі і кидаю бистрим оком навкруги. Підомною широкий рів і красні луки, на право міска брама, дальше ліс. Я встаю, чую гамір на подвірю і скачу; скрадаємо ся здовж муру і находимо ся в Евре.

— Що було-б, якби ми їли?

— Згода!

Коли ми так глядаємо за господою, стрічаємо двоє дівчат, що вигинають ся в клубах. Ідемо за ними і просимо їх на сніданє; они відмовляють; просимо усерднійше, они дякують трохи менше енерґічно, ми просимо ще усерднійше, і они годять ся. Засмотрені в паштет, яйця і зимну курку ідемо до них.

Ми дізнали особлившого чутя, знайшовши ся нечайно в гостинній комнаті, украшеній матерією в ліліові цьвіти та зелене листє; у вікнах висять хороші занавіси, над коминком зеркало, округлий, восковим полотном вкритий столик, на котрім стоять портрети францускиx королів, і рожевим перкалем застелене ліжко. Накриваємо стіл спільно, приглядаючись цікаво дівчатам; треває се досить довго, аж всьо упорядковано; бо за кождим разом, коли они переходять попри нас, задержуємо їх, обіймаючи. Своєю дорогою, они поганенькі і дурні, але що се обходить нас, котрі довго не цілували жіночих уст.

Розділюю курку, стріляють корки з фляшок! Ми пємо повними горлами, як губки, а їмо, як молотільники! Кава парує у філіжанках, ми золотимо єї коняком, наш хмарний настрій щезає, пунш палить, дівчата веселять ся через міру, сьміючими очима і филюючими грудьми, — втім роздають ся нагло чотири удари дзвона з вежі. Четверта година. А шпиталь? Боже великий! На се забули ми цілковито. Я блідну, Франц глядить на мене перестрашений, ми вириваємо ся з рамен наших ґаздинь і біжимо, що сили в ногах.

— Як тепер вертати домів? — питає маляр.

— Ах, ми не маємо на жаль ніякого вибору; ми ледво до юшки на час наспіємо. На милість Бога, скоро через велику браму!

Підходимо і дзвонимо. Сестриця отвирає і німіє з подиву. Поздоровляємо єї, а я кажу, досить голосно, щоби і она почула:

— Знаєш, ти сам мусиш признати, занадто чемними они з нами на інтендантурі не були... особливо той грубий...

Сестриця не мовить слова. Біґцем ідемо тепер до салі недужих. Була найвисша пора. Чую голос сестриці Ангелики; ділить порциї. Кидаю ся швидко, о скілько мож, на ліжко і стараю ся закрити рукою доказ ніжности, який моя красавиця полишила мені на шиї. Сестриця глядить на мене, бачить в моїх очах особливий блеск і питає мене приязно:

— Чи чуєте ся гірше?

Успокоюю єї і говорю:

— Противно, сестрице, мені ліпше, але та нудьга і вязниця неможливі.

Коли я опишу їй страшну скуку, яку відчуваю тут, окружений сею чередою, глубоко на провинциї, далеко від своїх, она не відповідає, а єї очи набирають неописаного виразу мелянхолиї і співчутя.

Одного дня говорить она до мене сухо:

— Ах, свобода не виходить вам гаразд — і натякає сим на почуту случайно мою розмову з Францом, що крутила ся около принадности Парижанок.

(Конець буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 31 жовтня. В кругах двірских розійшла ся чутка, що в скорі мають настати заручини Архікн. Єлисавети 24-літної доньки бл. п. Архікн. Короля Людвика з кн. І. Ліхтенштайном.

Берлин 31 жовтня. Після Berl. Tagbl. российский міністер фінансів підчас своєї подорожи інспекцийної по Манджуриї прогнав около 200 урядників, що допускали ся там надужитя.

Будапешт 31 жовтня. Вість, будьто би правительство взяло назад проєкт о активованю резерви запасової, єсть безосновна. Міністра гонведів Феєрварі'го покликано до Відня.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарні Б. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).